Visseristisch Blad

Blad rond de rv-bijbel

nr. 3 - 20 april 2026

De Egypto-Judeo verklaring van Numeri 14 en 12

Edelkoort's Numeri was van 1930, en A. Noordtzij's Numeri was van 1941. Noordtzij noemde Edelkoort vele malen in zijn Numeri. Dat waren verschillende series, want Edelkoort werkte voor Tekst en Uitleg, de praktische bijbelverklaring, en Noordtzij werkte voor de Korte Verklaring. In 1987 was er een nieuwe korte verklaring die 'Tekst voor Tekst' heette. Daarin vinden we B. Maarsingh's Numeri. Er zijn ook wel langere verklaringen van Numeri, zoals die van Gispen (COT) en Jagersma (POT).

In Numeri 14 zien we dat het volk bang geworden is vanwege de Enakieten, de reuzen, en ze vrezen het ergste. Noordtzij noemt in zijn vertaling van vers 1 al het woord 'vreesde'. En er was weeklacht bij het volk. De Statenvertaling noemde het woord 'weende'. Het wenen is bek't en bek in de Israelitische talen, een woord wat in de Egyptische context verbonden is aan de geboorte, aan contact met de onderwereld en met de godin, met moeder god. Natuurlijk is het een neutraal woord, want het volk Israel verviel tot vleselijk wenen, omdat ze terugwilden naar Egypte, naar de vleespotten, om daar slaaf te zijn van het vlees. Zij wilden niet tegen de reuzen strijden, terwijl ze daar wel toe geroepen waren. Jozua en Kaleb riepen op tot de oorlog tegen de nefilim, de reuzen, wat natuurlijk een geestelijke oorlog was, maar zij werden toen bedreigd met steniging. Het volk wilde niet weten van de geestelijke oorlogsvoering. De mens weent zowel voor het vleselijke als het geestelijke. De Egyptenaren hadden als God Rw, de wenende, die trouwens ook door de Israelieten werd overgenomen als het geestelijke en het pinksteren. Rebekka, of Rw-bekka, wees op de wenende godin van Egypte, of de godin die oproept tot strijd, de godin die oproept tot het wenen. Zo riep zij al in de baarmoeder Jakob en Ezau op tot de strijd. Dit was een strijd tegen het vlees, maar Jakob en Ezau streden in het vlees. Het moest nog worden tot geestelijke strijd. Zij hadden hun moeder Rebekka niet verstaan. Daarom moest Jakob tot Pniël gaan.

In vers 2 zien we hoe de Israelieten naar de dood verlangden. Ze wensten dat ze waren vergaan in de woestijn. Nu, dat is niet zo vreemd. Ook Elia had een doodswens, en Job, en Jeremia. Zij werden met grote vijanden geconfronteerd. Het volk dacht dat ze door de Heere in een valstrik gelokt waren, zoals Jeremia daar ook over klaagde en God een bedrieglijke leugenrivier noemde. Zij waren in grote worsteling met God. Zo diep kan het lijden gaan. Het is belangrijk echter niet met het vleselijke mee te gaan. De Israelieten lieten zich met bourgondisch sentiment meesleuren, dat het toch beter was in Egypte, en daarom verkozen ze de dood. Het ging verkeerd wanneer zij daadwerkelijk besloten naar Egypte terug te gaan. In de worsteling met God is het belangrijk ook met het zelf te worstelen, en met de vijand, om in de vreze des Heeren te blijven toetsen, en niet af te dwalen in de vleselijke vreze die overmoedig is en roekeloos, en die de overmaat begeert. Die wil de discipline en de restrictie niet, die wil de tucht niet. Ze waren op zoek naar een nieuwe leider.

We moeten leren zeggen : ‘De Heere heeft gegeven en genomen,’ en zo de restricties voor onze eigen bestwil aannemen. De Israelieten lieten zich verleiden tot overmaat en overmoed. Ze waren anders bang dat de nefilim hun vrouwen en kinderen tot buit zouden maken, tot bezit, en zich ermee zouden versieren, zegt het Aramees. Ze waren bang dat ze zo een bespotting zouden worden. Daarom verkozen ze Egypte. Het Aramees laat zien dat ze henzelf als een gebod plaatsten boven God. Het was iets vleselijks, niet iets geestelijks.

In de Egyptologie is bek/t, bega, het wenen (bega) verbonden aan de visserij, en aan de melk borsten van de vrouw (beka-ti), borsten gezwollen door de melk, verbonden aan de zuigeling, en aan de olijfboom (beq-t, beq), als de boom geplant aan waterstromen, wat eigenlijk tranenstromen zijn, maar er is ook duidelijk een vleselijke vorm, namelijk het bedriegelijk zijn, het vleien, het onoprecht zijn (beq ha-t), en de grootste willen zijn in het lijden, het meeste willen hebben, voor eer (bekh-t), waarvoor uiteindelijk de Israelieten vielen. Ze verloren zo het onschuldige kinderschap, wat als de enige sleutel was tot het beloofde land. Dat verwierpen ze. In de Egyptologie waren de ware tranen ervoor om de mens terug te brengen tot het Woord van God (b’k, bek). Bek was het Woord van God in het Egyptisch, voorgesteld als veren. In Bekhau, het land der tranen overwon Rw, de wenende godin, of godin van het wenen, Seth, het kwaad. Seth was dualistisch. Er was een hogere Seth en een lagere Seth, een goede en een slechte. In de Egyptologie waren de tranen het contact maken met het vreemde.

Uiteindelijk wilde het volk Israel wel tegen de reuzen strijden, maar het was al te laat. Ze mochten niet meer, maar ze deden het toch, en zo kwamen ze in Amalekitische ballingschap, werden ze verdreven tot Horma, tot Herma (Aramees), oftewel de ballingschap, krijgsgevangenschap, slavernij, in de Hebreeuwse betekenis. Het Hebreeuws noemt het zelfs doemgevangenen, apart gezet om te worden geofferd. Ook betekent het lichamelijke mutilatie, afkapping van lichaamsdelen.

In Numeri 12 had Mozes een Afrikaanse vrouw genomen. Hij was Egyptoloog en kon het nu verdiepen in de Afrikalogie. Mirjam was er woest over. De vrouw was niet Israelitisch, en Mozes had al een vrouw. Ook stoorde ze zich eraan dat God Mozes boven haar had verkozen. Er was jaloezie in haar hart. Iedere door God geroepene heeft te maken met deze geest van Mirjam. In de demonologie staat deze geest bekend als ‘Vultus’, een zwarte cobra die ook in een leprechaun kan veranderen. Deze geesten draaien alles om. Deze geesten sjoemelen, ontwijken context en nuance, en gaan over tot het vervolgen van de vromen.

IN EN RONDOM 1953

In de GGIN en soortgelijke stromingen is Yeshua zwaar afgebakend door de donkere bruid van de zondekennis. Zonder het ontdekt te zijn aan de zondeval is het onmogelijk tot Yeshua te komen. Yeshua betekent in de oude talen gewoon het afsterven aan het vlees. Ook in de GG komt dit voor. Het is de Steenblokkiaanse beweging van 1953, maar ook al daarvóór werden deze principes gepredikt. Men heeft het Jezus-apparaat weer hoog in de kast gelegd. W. Hage wees op de woorden van Jezus : ‘Raak mij niet aan.’ Dit moest wel, want Jezus was door de kerk misbruikt. De mens moet weer op de geestelijke doodsstaat gewezen worden.

Het vlees sterft niet zomaar af. Neen. Ook Yeshua moest daarvoor diep de aarde in om de donkere bruid te ontmoeten, oftewel de zonde kennis, het ontdekt worden aan de grootte van de zonde. Men heeft van Jezus een afgod gemaakt en een aardse koning, waar Calvijn al tegen waarschuwde. Allereerst kwam God als een moeder, stelde Calvijn, maar die hebben zij verworpen. We zien nu een patriarchische cultus op aarde die zijn weerga niet kent, waarin alles draait om opgeblazen mannenvlees, wat ook zeer religieus kan zijn, zich ook zeer geestelijk kan voordoen. Oh, de vijand kan zo bedriegelijk zijn.

A. Hofman (1912-1990) stelde in de Saambinder van 29 juni 1989 dat de Middelaar (of zoals Calvijn het noemde ‘het voorbeeld en de herinneraar’) een zwarte bruid tot vrouw nam, net zoals Mozes. ‘Oh God, heel haar toch. Alleen God kan helen.’ Hofman stelde dat God Zijn wil aan andere profeten bekend maakte door gezichten, dromen en duistere woorden, maar bij Mozes was dat in klare woorden. ‘Wie kent de sterkte Uws toorns, en Uw verbolgenheid, naardat U te vrezen bent ?’ noemt Hofman. (Psalm 90:11)

Hofman noemde in de Saambinder van 8 juni 1989 Psalm 19:10-11 :

‘De vreze des Heeren is rein, bestaande tot in eeuwigheid, de rechten des Heeren zijn waarheid, samen zijn zij rechtvaardig. Zij zijn begeerlijker dan goud, ja, dan veel fijn goud; en zoeter dan honig en honigzeem.’

Kamba 20:91 zegt : ‘Vraag altijd om de grootste Vreze des Heeren, want als jouw vreze des Heeren onvolkomen is zul je nog misleid worden.’

Dit vers staat overigens twee maal in de nieuwe bijbel, want het staat ook in II Duizen 28:29, om te laten zien hoe belangrijk het is.

De vreze des Heeren kan overtuigen en openbaren, kan onderwijzen, opdat men ontdekt wordt aan de zondekennis, aan de zwarte bruid. Zonder de vreze des Heeren kan men niet tot haar naderen.

De vreze des Heeren is immers het begin en het hoofd van de kennis, oftewel de hoogste kennis. De psalmist begeerde haar. Wij kunnen alleen de wereldse begeerte achter ons laten door haar te begeren.

Hofman noemde het volk Israel een afgodisch en wederstrevig volk dat zich telkens van de Heere afkeerde. (SB 17/12, 1987) Als we vandaag de dag naar de kerk kijken, dan zien we ook een afgodisch volk wat zich telkens van de Heere afkeert. Wie meent te staan, zie toe dat hij niet valle. De vrome heeft nog steeds te strijden tegen de geest van rebellie. De vrome dient hiervoor te staan in de grootste vreze des Heeren, oftewel het hemelse touw, anders zal de vijand gaten vinden en er dankbaar van gebruik maken. De strijd is wezenlijk.

Hofman wijst ook op deze strijd. Hij stelde dat de mens graag naar Midian gaat, terwijl Midian een nomadisch roversvolk is met snelle kamelen. Maar het volk moet naar Kanaän gaan. Hofman stelt dat de mens dikwijls niet getrokken wordt door de woestijntocht, en niet bekoord raakt door de strijd. Hofman stelt dat de mens de valse rust bemint, zoals Issaschar. De mens verkiest Midian boven Kanaän. Hofman noemt dat de zuigkracht van de aarde, van de zonde, groot is, en dat toen Ruth met Naomi en Orpa op de grens van Kanaän stond, toen koos Orpa voor haar volk en haar goden. Ze koos voor Moab. Dat was in haar hart. (SB, 1/6, 1989)

Ruth is in die zin een beeld van de zwarte bruid. Zij had al gekozen. Zij was ten volle overtuigd. Zij leidt tot de dorsvloer waar de mens zijn leven dient af te leggen. Willen wij geleid worden door de zwarte bruid, of door Orpa die naar Moab gaat ?

Het is een bitter pad van de zwarte bruid, want je moet alles achter je laten.
Maar alleen zo zal er een goede oogst zijn.
Dat komt ook weer terug in het verhaal van Areta en Kakia in het boek Odenlech van de nieuwe bijbel.

Hofman wijst op het kruizigingsverhaal. Jezus nam de edik niet aan.
Hofman wijst op Numeri 6, dat de edik voor de Nazireeërs verboden is. (SB, 29/4, 1987)

We kunnen stellen dat we het bittere pad moeten begaan, en ons niet door de edik moeten laten misleiden. Als men gaat drinken dan is er geen ruimte meer voor de overtuiging van zonden.

LEVITICUS IN DE GRONDTEKSTEN

In de serie Tekst en Uitleg, de practische bijbelverklaring, kwam in 1937 W.J. de Wilde's Leviticus uit. Noordtzij bracht zijn Leviticus in 1941 uit in de korte verklaring.

De Wilde bespreekt de mo'ed, de samenkomst, waar de Halal ook diep op ingaat. Hij wijst op het wortelwoord, in de zin van 'op een afgesproken plaats samenkomen.' In principe kunnen we stellen dat het hier om de afstemming gaat, wat overigens ook een zeer belangrijk item is in de leer van Calvijn, met name in zijn bijbelverklaring. Het is van belang dat er een degelijke verklaring van Leviticus is, met oog voor context en nuance. K. Schilder van de vrijmaking (1944) stelde dat er geen Exodus is zonder Leviticus. De diepte van de Halal hierin reikt tot de verschillende lagen van grondteksten, zodat men een zuiver beeld kan houden.

Voor de Wilde is mo'ed verbonden aan de tent der samenkomst in de zin van Exodus 25:22, het 'aldaar zal ik Mij aan u openbaren en met u spreken.' Eigenlijk noemt hij het de tent van de openbaring, maar blijft toch vasthouden aan de tent van samenkomst, omdat dat het middelpunt is van de kultische handelingen.

In de egypto-judeo context moeten we opmerken dat mo'ed in het egyptisch heenwijst naar de geboden, in de zin dat men alleen tot de Heere kan komen, als men de geboden onderhoudt, anders is er geen sprake van openbaring. Zo vermeldt het boek Leviticus ook een heleboel voorwaarden waaraan de offerkultus dient te voldoen, en dat als men verkeerd offert de dood het gevolg is. Zowel in de Halal als in de nieuwe bijbel wordt dit diep uitgewerkt, opdat er geen misverstanden over kunnen bestaan. Er is een valse Leviticus, waar ook het Eeuwig Evangelie tegen waarschuwde, en wat werd beschreven. Iedere tentwerker diende dus op de hoede te zijn.

Kan men zomaar tot de piramide gaan die omgeven is door water, en dan door onder water te zwemmen zomaar rechtstreeks binnenin de piramide te komen ? Neen. De Heere laat een omweg zien, want er zijn vele gevaren die op de loer staan als men deze geschriften wil behandelen. Dan moet men het pad kennen en niet tot overhaaste interpretaties komen. Uiteraard gaan wij daar dieper op in.

De Wilde wijst erop dat het offer, qorban, er is opdat de mens tot God nadert, maar we kunnen stellen dat we dan wel moeten weten wat het is en wat het niet is, want daar is een zeer groot misverstand over. Uiteindelijk leidt het valse offeren tot de dood, dus daarom is onderwijs hierover van groot belang. De Wilde wijst erop dat offeren naderen betekent, maar zelfs dan zijn we er niet, als wij tot God naderen. De nieuwe bijbel is daar ook zeer duidelijk over, dat er eerst een Pniël zal zijn tussen God en mens. Als eerste is God vijandig tot de vleselijke mens, met name als de mens tot God wil naderen. Vandaar dat men het offer dient te leren. (zie het boek Buli) Het offer is niet zomaar een plaatsvervanger. (Zie het boek Vuch)

De Wilde stelde dat dit offer een schaap of een rund was, en dat dit offer geheel vrijwillig was. We kunnen ons afvragen hoe dit gegaan is. Als we verder lezen in de oude bijbel, dan zien we dat het beeldspraak is, want God houdt helemaal niet van offers, maar van belijdenissen. Dat zijn de ware offerrunderen. Het gaat dus om de offers van het hart. Zo nemen een heleboel Israelieten deze

teksten uit Leviticus ook niet letterlijk, omdat ze de beeldspraak ervan kennen. Ze kennen de oude talen, wat die talen inhielden. Het is van belang niet bedrogen te worden door de uitwendige wereld te gaan, die als gelijkenissen is, maar om te gaan tot de inwendige wereld. Het koninkrijk van God is niet van deze wereld, niet van het letterlijk slachten van dieren. Daarom zijn vele Israelieten ook vegetarisch, en Tel Aviv geldt als de vegetarische hoofdstad van de wereld. Maak het in orde met God, en kom niet meer met valse offers tot God. Zo vaak in de oude bijbel stelt God dat de offers der mensen ongewild zijn. God haat het. Daar heeft God geen welbehagen in. Dus waarom zou de mens doorgaan met zondigen ?

De Wilde wijst erop dat het offer geen wild dier mag zijn, geen dier wat een mens heeft gedood. Het moet een huisdier zijn, want een wild dier is geen bezit. De Israelieten mochten geen roofdieren offeren. Het mocht ook geen gestolen dier zijn, want dan zou het offer ontwijd zijn. De Wilde wijst erop dat het offer een symbool is van de overgave aan God en zelfonderwerping.

We kunnen en moeten hierbij opmerken dat als we dat zomaar direct zouden doen dan zou het ook tot een afgod kunnen zijn, dus daarom moet de mens eerst op Pniël worstelen met God, met zichzelf en de vijand, oftewel het toetsen, buhhan in het Aramees. Het gaat dus niet zomaar om de yadt, de kennis, op zich. Vandaar dat er ook werd gesproken van de oerim en de thummim. Men dient de vreze des Heeren boven alles te begeren.

De Wilde stelde dat de offers geen gebreken mochten hebben. God wilde een volkomen offer, oftewel volkomen, absolute onderwerping. We kunnen stellen dat het daarom van belang is de grootte van de zonde onder ogen te komen, ontdekt te worden aan de diepte van de zondeval, en daaraan niet af te doen.

De Wilde wees erop dat de huiden naar de ingang van de tent gebracht werden, als teken dat het God toebehoorde.

Wij moeten erop wijzen, wat ook de Halal doet, dat als we spreken over offerdieren, dan zijn dit zondemachten en leugenmachten in de grondtekst. Geenszins mag er van letterlijke, natuurlijke dieren gesproken worden. Het zijn zinnebeelden. Men moet de strijd aangaande tegen de zonde in het Kainsbevel en het jachtsbevel, oftewel het Noachsbevel, ook gehoorzamen, wat een jacht is op het vlees, en wat een jacht is naar kennis, wat alleen in de buhhan, de toetsing, kan plaatsvinden. De mens moet aan zichzelf sterven, aan alle zonde en leugen.

De Wilde wijst op de oude opvatting dat het offer aan de godheid ook fysisch genot verschaft. Hij wijst op het oude babylonische zondvloedverhaal dat de goden na de zondvloed van alle kanten kwamen toeschieten omdat ze weer voor het eerst een offer ruiken.

De Wilde wijst erop dat de offers van het mannelijke geslacht dienen te zijn, als hij het over het kleinvee heeft, waar ook geen gebrek aan mag zijn. Hij noemt dat alles zo gaat zoals bij het rundoffer. Uiteindelijk zijn dit voor de Wilde beelden van het zichzelf verliezen. Al het leven moet teruggegeven worden aan God. Alles gaat om de toewijding aan God.

We kunnen stellen dat Leviticus uiteindelijk de diepte van Pniël is. Men mag het niet loskoppelen van Pniël. Men mag niet tot de uitwendige vormen komen, want dat is ijdele afgoderij. Vandaar dat

de exegese van belang is, en daartoe dient men de hermeneutiek te kennen, want er zijn regels voor de exegese. Vandaar dat er niet te licht over de wetenschap van het predikantschap gedacht mag worden, want de predikant draagt een grote verantwoordelijkheid.

Bij zijn uitleg van hoofdstuk 3 spreekt de Wilde over offers als zijnde herinneringsoffers in het slachtfeest, in de Zebach. We kunnen en moeten hierbij stellen dat de zondemacht de mens in de weg staat in het herinneren van de instellingen van God. De Wilde stelt dat in het herinneringsoffer ook het geheim ligt van het worden van een kind van God, een onderwerp waar overigens de nieuwe bijbel ook diep op ingaat.

De Wilde wijst er op dat met de slacht het vet niet gegeten mag worden. Het moet aan God gegeven worden. We kunnen een contrast zien met het westen wat veel te vet eet, en wat niet alleen de offerkultus heeft verdraaid, maar ook verkeerd heeft uitgelegd. Men eet teveel vet, gestolen vet wel te verstaan, en men offert het eigen vet niet. Men is op zoek naar vet, maar weigert hun eigen vet te offeren. Wij leven in deze spanning tussen kaf en koren. Zonder deze spanning zouden wij niet bestaan. Klaagt daarom niet over de tucht en het oordeel, maar leer de offerkultus te verstaan.

De Wilde stelde dat de armen veel minder te offeren hadden, en dat als het een zonde offer was, dan moesten ze oppassen met het versieren van het offer, omdat ze zonde hadden begaan, en dan juist moesten versoberen. De Wilde liet het zien als een soort boete systeem (asjemo). Zonder bloedstorting was er geen vergeving. Er mag dus ook niet makkelijk over vergeving gedacht worden, want het vindt alleen zijn plaats in het boete systeem. Er moet eerst dus betaald worden. Hij noemt dat de chattat, het zondoffer, goedkoper is dan de asjam, het schuldoffer. Chattat is nodig bij de onopzettelijke veronachtzaming van de geboden en voorschriften, en asjam is nodig bij onopzettelijke misdrijven en onrechtmatige toeeigening wat tot de heilige dingen behoort, stelt de Wilde. Dat wat tot de heilige dingen behoort gaat om giften voor het heiligdom, en het offeraandeel van de tentwerkers. Men mag dus over bepaalde grenzen niet heen.